UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs In Avthentica, Et Institvtiones

Bartolus

Lugduni, 1567

Fideiussoribus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96136

Visual Library

etiam ſcđm illam diſtinctionē poſſet intelligi.ꝙ hic dꝛ ſcđm iſtaȝ
lec.quādoqȝ vir eſt cōfeſſus habuiſſe ꝛ recepiſſe dotē,quā tñ non
recepit,ꝛ tunc ñ eſt elapſū tēpus opponādi exceptionē nō nume
rate dotis,tūc dos nō ſoluta poteſt repeti. Ita loquitur.l.fi.C.đ
do.cau.nō nu.ꝛ đ.§.ꝛ generaliter,ſed primā lec.puto veriorē,nā
hic.§.ſolū querit an mulier q̄ nō dat dotē poſſit lucrari donatio
nes ꝑpter nuptias ex pacto interpoſito de lucrādo. ℂ Item ad
vtrāqȝ lec.tendunt cōmuniter omnia ꝯria iſta ſequē.in gl.tertia.
In gl. noīe dotis,vt fruatur mulier,ꝛc. ℂ †Nota ex hac gloſ.ꝙ
mulier nō poſſit ſuccedere ī fructibꝰ donationis ꝑpter nuptias.
Inſtit.de donatio.§.eſt,ꝛ aliquid ꝛ no.vſqȝ ad finē gl.ibi,vēdica
re.poſitam.C.ad Velleian.auth.ſiue a me. Ex nota gloſ.ꝛ alere
cam.nota ex iſta gl.quod vir†qui tenetur preſtare vxori alimē-
ta.tenetur preſtare etiā ei ſeruiētibus,ꝙ perpetuo tene mēti,qꝛ
eā potes trahere ad quoſcūque,qui tenentur alij ꝑſtare alimēta
quacūqȝ de cauſa.ꝙ puto eſſe intelligēdū inſpecta qualitate pſo
narū quibus alimēta debent ꝛ īſpectis facultatibꝰ. ℂ †Vltimo
ſcias,ꝙ ex cōſtitutione ſumūtur plures auth.nam ex §. proſpexi
mus.ſ.e.iūcto.§.veniēt.ī.de nup.ſumit auth.lucrū.poſita ſup
l.femine.C.de ſecū.nup. Secūdo ex.§.hoc autē.ſ.e.iūcto.§.q̄niā
infirmas.ī.đ nup.ſumit aut.ſȝ ꝛ ſi qs.poſita ſu p.d.l.femine. Ter
cio ex.§.cū igit.ſ.iūcto.§.hinc nos.ī.đ nu.ſumit aut. ex teſtamē
to.poſita ſu p eadē lege. Quarto ex §.aliud ſumit auth.ſȝ ꝛ ſi au
rū.poſita ī l.hac edictali.§.is illud.C.eo.ti. Quinto ex §.hoc au
tem.ſumitur auth.ſed ꝛ ſi poſita ſuper.l.femine.C.de ſecū.nup.

ℂ Additio.

a ℂ Alimenta. Adde do.Alex.ꝛ Imo.in.l.ſi donaturꝰ.§.fi.de cō
dictione ob cau.ꝛ ea que habentur ad materiā p Raph.Cum.et
Alex.in l.ſi cū dotē.in prin.ꝛ §.ſi maritus.ꝛ §.ſinautē in ſeuiſſi
mo ſoluto matrimonio,ꝛ p do.Alexan.in conſi.xl.quarta parte.
Sed ab extra quero.quid ſi maritus nollet debita alimēta,ꝛ im
penſas preſtare vxori,ꝛ alius preſtaret ꝯ eius prohibitionē an
ab eis repeti poſſint,vide nota.per do.Soc.in conſi.cclxxvj.in
cip.viſa proteſtatione,verſi.prima ratio.circa fi.in ij.part.Vđ
Bal.in.l.quod in vxorem.ꝛ ibi a poſt.C.de neg.geſt.

ℂ Vt determinatus ſit numerus clericorum ſanctiſſime
maioris eccleſie, & ceterarū ſacrarū eccleſiarum. Rub.

ℂ No.gl.rub.ibi,eſt localis,qꝛ ex eo ꝙ eſt localis,in hoc differt
a §.ſȝ neqȝ effuſas.ī.quō opoꝛ.epiſ.qꝛ ille eſt generalis.ꝛ que ſit
differentia inter hunc ti.ꝛ ī.de menſu.ꝛc.dic vt ibi notatur.

1 ☞ Eccleſiam edificans eam dotare debet.2.
3 Clericus ſupernumerarius non ordinandus.
4 Clericus de vno monaſterio,quando poſſit ad aliud tranſire.
5 Literis imperialibus vel papalibus licite non paretur,ſi cōti-
nent cauſam irrationabilem.
10 Egere đ ille,qui nō habet vnde ſe alat, indigere quis dicatur.

DVdum quidem. In ecclia ma-
iori ciuitatis
Cōſtātinopolitane,ꝛ alijs ſibi adiacētibꝰ ꝛ ſubie
ctis clericoꝝ numerus ſm facultates dȝ obſerua
ri,ne eccleſie ad inopiam deducātur,pena ꝯ faciē
tibus imminēte.h.d.totus tex. No.tex.ibi,inue
1 ſtigātes,†ꝙ qñ eccleſia edificatur,debet conſtitui tanta dos,qđ
preſbyteri,diaconi,ſubdiaconi.ꝛ alij in eccleſia neceſſarij poſſint
ſuſtētari,ꝛ luminaria haberi vt hic, alias nō debet qs ad edificā
dum admitti,niſi prius dotē cōſtituerit.ī.vt nul.fabꝛ.oꝛa.§.pri
mo.de conſuetu.diſt.j.nemo,ꝛ dȝ in tantam dotem conſtitui ec-
cleſia q poſſit hoſpitē recidere,ꝛ epiſcopalia iura perſoluere.vt
2 extra.de ſup.neg.prela.ca.ij.†Sed quero,quid ſi dos nō fuit cō
ſtituta in fundamēto,an ī cōſecratiōe dȝ cōſtitui p edificātē: Re
ſpondeo,ſic,nec alias ecclia eſt cōſecranda,vt j.q.ij.placuit.ꝛ ī c.
cū ſicut.extra de cōſe.ecc.vl' alt. No.ex verſi.iueſtigātes.tex.ibi,
3 reditus ꝓprios† q̄ cōtineant appellatione reditꝰ,ꝛ dic vt no.gl.
Inſt.loc.§.adeo.l.Paulꝰ.§.heres.ff.de vſur.ꝛ l.deducte.§.hre
ditatē.ff.ad Tre.ꝛ ī.l.frugē.ff.de v.ſig.p Iac.de Are. † Tertio
no.per.illđ quoqȝ ꝙ clericꝰ nō dȝ đ vno monaſterio ad aliud trāſi
re.ꝙ gl.dicit hodie nō ſeruari. Sed de hoc hic vt no.in.l.qui ſub
ꝓtextu.C.de ſac.ſanc.ecc.ꝛ in §.ſȝ ꝛ ſi qs.ī.đ nup.ꝛ extra de reg.
c.Ioānes.ꝛ c.lȝ.†Quarto no.ibi,ꝛ hec q̄dē,ꝙ licitū eſt non obe-
dire literis imperialibꝰ,vel papalibꝰ.qđ gl.ītelligit tūc verū,qñ
non conſtat eſſe literas papales, vel imperiales licitū eſt eis nō
8 obedire a ſi rationabilis reddit cauſa. Tex.eſt in.c.ſi qñ.ex,de re-
6 ſcri.ꝛ de pb.c.cū teneamur.†Quid aūt iuris ſit đ literis alterꝰ
iudicis indebitis,dic vt habet.ī.vt lit.iur.§.ꝛ hoc quoqȝ ī fi.ſu p
7 ver.reſiſtēdi. Dic de hoc ī l.ꝓhibitā.C.de iur.fiſ.lib.x.†Quinto
no.§.illud.ꝙ quoties certus numerꝰ ſtatutꝰ eſt ad certū reditū,
non dȝ quis vltra numerū oꝛdinari ēt ſine emolumento,qđ indu
cit Ia.de Bel.in do.Bononi.q faciūt ſe oꝛdinari,ꝛ poni ſine ſa
8 lario ī collegio doc.ſalarioꝝ vltra numerū habētiū.†Sȝ aduer
te,ꝙ ſi ī eccleſia eſt ſtatꝰ certꝰ numerꝰ,an qs poſſit recipi in cano
b nicū ſine prebēda. Dic vt habet in c.cū M.ꝫ erra.b extra đ ꝯ-
ſti.ꝛ vide ꝙ ibi no. Sexto no.tex.ibi,ſȝ abūdet ſem p.ꝛ vide q ibi
Hy.p hūc tex.l.j.ff.ſol.ma.†Septimo no.tex.ibi,p tpe fuerint.
no.qꝛ q̄tidie ponit in teſtamētis,talē mcū executoꝛē eccleſie ta-
lis loci,q p tēpoꝛe fuerit. Ad idē.ſ.eo.v.ſi vero ibi p tēpoꝛa fue
rit ꝛc.C.đ epiſ.ꝛ cle.l.ſi qs ad ꝯclinādā.§.ſin autē nullꝰ ibi,p tē
10 poꝛe economꝰ.†Octauo no.ibi q p veritate egēt.ꝛc. nā iſte tex.
velle vř ꝙ ille dicatur egere qui nō habet vnde ſe alat,ꝛ hoc pro
ba t per tex.ī d.l.ſi qs ad declinādā.§.vbi autē,quid autē ſit di-
cere indiget.no.gl.x.q.ij.epiſcopus.

ℂ Additio.

a ℂ Non obedire. Adde que copioſe,ꝛ no.habētur per Felin.ī c.ſi
quando.de reſcrip.per totum commen.
b ℂ Cū M.Ferra. Et ibi omnino vide do.Fel.ſin.in ver.no.gl.

ℂ De fideiuſſoribus. Rubrica.

1 ☞ Fideiuſſoꝛi ꝑſenti dat dilatio ad reum ꝑſentandū.n.3.ꝛ 16.
5 Creditoꝛi qñ liceat cōuenire principalē,vel fideiuſſoꝛem.11.ꝛ 12.
7 Fideiuſſoꝛ quibus caſibus verbis non obligetur.
10 Obligatio an mouetur quando vnus poſt alium ſe obligat.
13 Beneficiū proueniēs ex pſona rei pricipalis,qñ pſit fideiuſſoꝛi.
14 Fideiuſſoꝛ quando poſſit cōueniri per creditoꝛē, qui pignus ha
bebat,vel pignus primo vendi debeat.
17 Actio qñ cedi debeat per creditoꝛē fideiuſſoꝛi ꝯ principalē.18.

IStetitulus hȝ duas partes. Pri-
mo ponit đ fideiuſſiōe.
Secūdo ponit đ ſolutiōe. Itē pma pars hȝ duas
partes. Prio logt qñ ſit agendū ꝯ fideiuſſoꝛes.
Scđo qñ ꝯ principales poſſeſſoꝛes. Scđa in.§.ſȝ
neqȝ.ī.e. Et iſtud pricipiū vſqȝ ad d.§.h.d. Reo
abſente,prio fideiuſſoꝛ cōueniēdꝰ eſt dilatiōe ei ſtatuta ad repſe
tādū.eis aūt pñtibus primo reus cōueniēdus eſt,ꝛ cōueniri dȝ
antiq lege ceſſante.h.d.ī tex.ibi,ſi xo tps hoc,ꝛc.ſigna hūc tex.
1 †Et no.ꝙ fideiuſſoꝛ pñati dat dilatio ad repſentandū,vt.C.vbi
2 decri.agi opoꝛ.aut.qua ī ꝓuincia.ꝛ C.vbi in rē act.l.ij.† Scđo
no.ꝙ creditoꝛ tenet cedere actionē fideiuſſoꝛi ꝯ pncipalē,vt hc.ꝛ
3 ff.eo.l.fideiuſſoꝛibꝰ.†Sȝ op.ꝛ videt ꝙ fideiuſſoꝛi nō debeat da-
ri aliqua dilatio. Vnde vř obſtare.ī.đ duob.reis.§.j.ponit.C.đ
duo.re.aut.hoc ita. Sol.ibi logt ī duobꝰ ī eis,quoꝛū qlibet pnci
paliter obligat.hic vero logtur in reo,ꝛ fideiuſſoꝛe obligato ac
ceſſoꝛie. Ratio diuerſitatis eſt:qꝛ cū fideiuſſoꝛ obligat p alieno
debito eſt dignꝰ venia.ꝛ l.remedio.ex quo p alieno debito obli
gatus eſt.ar.l.legē.C.de natu.lib. Et ꝯ hoc opp.duo rei vidētur
4 inuicem fideiubere ſȝ plures.†no.in l.vir vxoꝛi.ff.ad Velleia.
ꝛ ī.de duo.re.in prin.ergo vni reo debet dari dilatio ad repſen
tandū coꝛreū,ſicut fideiuſſoꝛ principalē. Ad hoc rñde vti no.in
5 gl.ī.de duo.re.§.j.ſuper ver.abſente. Secūdo op.ꝛ videt†ꝙ ſit
licitū creditoꝛi ꝯueniri quē priꝰ vult.C.eo.l.nō recte.ꝛ l.iure no
ſtro.ꝛ l.ſi alieno.cū ſimi. Sol. Pro huiꝰ declaratione dic,q̄doqȝ
pricipalis ꝛ fideiuſſoꝛ ſunt ꝑſentes quādoqȝ ſunt abſentes,qñqȝ
fideiuſſoꝛ eſt abſens,p principalis ꝑſens. ℂ Primo caſu prius dȝ
cōueniri principalis,poſtea fideiuſſoꝛ ꝛ hic.§.ſi quis igit.circa
prin.ꝛ in his coniunge l.alleg.in ꝯriū,ꝛ omne aliud ius antiquū.
Secūdo in caſu,qñ ambo ſunt abſentes,aut equali abſentia,aut
inequali. Primo caſu eſt idem eſt idē ſi eſſent ꝑſentes. Secūdo
tūc ſi pncipalis eſt remotioꝛ eſt qđ infra dicam in tertio caſu pri
cipali. Si vero principali.arg.l.ſi longiꝰ.ff.de iud. Pro hoc fa
cit tex.qꝛ dicit ꝙ vbi creditoꝛ ſine commodo pōt cōuenire prin
cipalē,non debet cōuenire fideiuſſoꝛē. ℂ Tertio caſu quādo fi-
deiuſſoꝛ eſt ꝑſens,ꝛc.ꝛ tūc pōt cōuenire quē vult. Si tamē elegit
fideiuſſoꝛē debet fideiuſſoꝛi dari dilatio ad repreſentandum reū
principalem ſecundū foꝛmā.§.ꝛ ſi quidē.ī.eo. Quarto caſu ſine
dubio debet priꝰ conueniri principalis q̄ fideiuſſoꝛ,cū hic text.
dicat ꝙ vbi ſunt ambo ꝑſentes,debet prius cōueniri pricipalis
vt hic dicitur. Nota gl.nota differentiam.Inſt.eo.§.ij.ff.đ fide
iuſſo.l.ſtipulatus ſum.§.adhiberi.licet ꝯ no.ꝛ male.ff.de fide-
6 iuſſ.ī rub.†vbi dicitur ꝙ fideiuſſoꝛ ſequitur primo obligationē,
niſi ſuſtinēdo illā gl.dicas ſm Hy.ꝙ fideiuſſoꝛ ſequitur obliga
tionem principalis,contractus autē fideiuſſoꝛis ꝑcedere pōt ꝛ
ſeq,vt d.§.ad idē in §.ſed neque ad res.ergo† vna eſt differētia
inter fideiuſſoꝛē mandatoꝛē,ꝛ eſt alia differentia,qꝛ fideiuſſoꝛ ſe
per obligat verbis,vt l.j.§.verbis.ff.de ac.ꝛ obl.l.blādi.C.de fi
deiuſ.ꝛ l.v.§.ſatis accepto.ff.đ ver.ob.ꝛ no.ī l.ſi vero remunerā
di.§.ſi poſt creditā.ꝛ l.hrdē.§.j.ff.mā. Fallit ī caſu no.ī l.cū oſtē
dimꝰ.ff.đ fideiuſ.tutoꝛū. Itē poſſumꝰ dicere,ꝙ fallit ēt ī poꝛe,q

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

dicitur quaſi fideiuſſor filij in omnib⁹ peculiarib⁹, vt l. cũ fili⁹. ff.
de verb. ob. l. ff. ꝙ q̄ſcꝫ iur. l. iij. §. ſi fili⁹. ⁊ ibi no. fallit in dño q d̃r
ẽt eſſe fideiuſ. ſerui: vt no. gl. ĩ l. ſꝫ ⁊ ſi dãnũ. alias. l. peculiũ. §. ſꝫ ⁊
creditor. ff. d̃ pe. ſꝫ mãdator d̃ ɔſenſu obligat̃: vt l. j. in princi. ff.
8 de mã. Inſt. de obl. ex ɔ̃. in prin. †Ex hoc ſequit̃ alia dr̃ia, q2 mã
dator tenet̃ actiõe bõe fidei. ſ. mãdati. ſꝫ fideiuſſor tenet̃ actiõe ex
ſtip. q̃ eſt ſtricti iuris: vt ĩ §. act. Inſt. de actio. In ea glo. ibi per
9 cõſtõnẽ. †Sꝫ certe cõſtitutio ſeu ɔſtituẽs eſt ille, q poſt obligatio
nẽ iteruenit, ⁊ nudo pacto obligat̃, vt Inſt. de act. §. d̃ cõſtituta.
10 Ibi ſeru⁹. ⁊ l. ſtichũ. §. ij. ⁊ ibi no. ff. d̃ ſol. †Et ĩ fi. Frã. Accur. di-
cit hãc gl. eſſe verã, quãdo vnus primo ſe obligat. ⁊ poſtea alius
ſe obligat, nõ animo nouãdi ex interuallo. Nam tũ iſte ſeru⁹ ha-
bet̃ loco fideiuſſoris. ſec⁹ ſi ãbo ſe ſimul ſe obligãt: q2 tũc habẽt
loco duoꝝ reoꝝ, ⁊ ceſſat hec ɔſtitutio, vt ff. d̃ duo. re. l. fire⁹, ꝙ ple
11 ne examinat̃. C. d̃ fideiuſ. ĩ aut̃. p̄ſente. in v. q. †Quero hic d2, ꝙ
prius dꝫ ɔueniri pr̃icipalis, qd ſi eſt notoriũ p̃ncipalẽ nõ eſſe ſo
luẽdo, an poterit fideiuſſor ɔueniri nulla facta excuſſiõe p̃ncipa
a lis, dic ꝙ ſic, vt l. fi. ⁊ ibi no. ff. ſi cer. pe. ⁊ l. decẽ. ᵃ⁊ ꝙ ibi no. ff. d̃ v̄
bo. obl. ⁊ l. niſi. ff. d̃ pact. ⁊ ꝙ ibi no. ſecũdũ vnã lectu. ⁊ l. j. §. nũc
tractem⁹. ver. ⁊ ſi forte. ff. d̃ tut. ⁊ ra. diſt. ſecũdũ ſecũdã lec. tãgit
12 Cyn. in l. j. ⁊ ij. q. in fi. in aut̃. p̄ſente. C. de fideiuſ. Quero †quid ſi
pr̃icipalis eſt talis perſona q nõ eſt niſi naturaliter obligata, vt
pupillus: q2 naturali obligationi poteſt fideiuſſor accedere, vt l.
j. ff. eo. ⁊ l. ſtipulat⁹. §. adhiberi. ⁊ l. fideiu. §. fideiuſſor. eo. ti. cũ ſi.
an tunc poterit fideiuſſor ſtatim conueniri. Dicunt qdã ꝙ ſic, et
perinde hr̃, ac ſi pr̃icipalis eſſet abſens, vel inops, p̄ rationẽ hui⁹
tex. ſicut ⁊ alibi põt impedit⁹ haberi p̄ abſente: vt in l. in eadẽ. ff.
ex qui. cau. ma. ⁊ Jac. de Bel. hic, ⁊ in aut̃. p̄ſente. ĩ iij. q. Sꝫ ɔtra
hec op. ɔfundit̃ p̄ hũc tex. dicẽtẽ executione fiẽda pri⁹ ɔ̃ p̃ncipalẽ
q̃ꝫ veniat ɔ̃ fideiuſſorẽ, ſed pr̃icipalis nõ põ diſcuti cũ creditori
nõ ɔpetat actio ɔ̃ eũ: vt l. ſi pupilli. §. fi. ff. d̃ neg. geſt. Sol. h̃ ter.
hꝫ locũ qñ principalis põt cõueniri de iure ⁊ de facto, ſꝫ in q̄ſtio
ne ꝓpoſita iſte p̃ncipalis nõ põt conueniri de iure, ergo ⁊c. Iſta
ſunt verba Dy. ⁊ no. ibi in l. Marcellus. ff. de fideiuſ. Itẽ ɔ̃ iſtaꝫ
diſtinctionẽ opp. ꝙ talis fideiuſſor nõ põt cõueniri: q2 ſtatim cũ
13 volam conuenire fideiuſſorẽ, principalis †reus q eſt tm̃ naturali
ter obligatus, ſuſcipiet iudiciũ in ſe, ⁊ opponet exceptionẽ d̃ pſo
na ſua, ⁊ vtet̃ defenſionibus ꝓpriis, ⁊ p̄ hoc creditoreꝫ repellit.
Caſus eſt ño. ff. mand. l. idemqꝫ. §. gñaliter. Sꝫ illud hꝫ locũ cum
eſt habitur⁹ regreſſum ɔ̃ principalem, ſecus qñ nõ hꝫ regreſſuꝫ
⁊ beneficiuꝫ prouemẽs ex perſona p̃ncipalis rei, demũ fideiuſſo
ri prodeſt ſi principalis pecurialiter intereſt: vt l. ſi quis reũ. ff. d̃
lib. leg. ⁊ l. qd̃ dictũ. ff. de pac. ad Macedo. l. ⁊ ſi paterfamilias.
§. non ſolum. ſed in q. ꝓpoſita fideiuſſor nõ hꝫ regreſſum contra
principalẽ: vt eſt tex. ĩ l. Marcell⁹. in fi. ff. eo. No. gl. ꝙ ſi pign⁹.
14 in fi. Dy. dicit †ꝙ ſic, ſi pignus põt de facili vẽdi: tñ ſꝫ hodierna
b iura dꝫ pri⁹ pignus vendi, ꝙ perueniat ad fideiuſſorẽ, ᵇ⁊ hoc ca
ſu d. §. eſſe correctus. E pro iſta dr̃ia Dyni hic tex. innuit, quod
vbi creditor põt de facili ad vẽditionẽ peruenire nõ debet mole
ſtare fideiuſſorẽ, aut nõ põt de facili vẽdi, ⁊ tũc ante pignoris vẽ
ditionẽ põt peruenire ad fideiuſſorẽ. ⁊ d. §. remanet incorrect⁹,
cuius dictum refert Cy. in auth. p̄ſente. in vj. q. ⁊ p̄ iſta opi. facit
l. fideiuſſores. §. j. ff. eo. Sꝫ do. Jac. de Bel. d̃t, ꝙ hoc nõ vr̃ poſſe
procedere, q2 cũ primo dꝫ agi p̄ſonali actione ɔ̃ debitorẽ qꝫ cõ-
tra fideiuſſorẽ, vt hic ſm̃ d. §. ſed neqꝫ. ꝓſequẽdo illã literã neceſ
ſe habuit creditor facultates d̃bitoris excutere g̃ ⁊ pignora: vt
d. §. ſed neqꝫ. dic ergo, d̃t ipſe ver. viã excuſſiõis oportet credito
rẽ pignora excutere remediis iuris ſꝫ formã l. a diuo pio. §. j. ff.
d̃ re iud. cũ pign⁹ ſit ĩ bonis d̃bitoris: vt l. pign⁹. C. d̃ pig. act. ſꝫ
p̄ viã vẽditionis voluntarie. forte nõ coget̃ creditor vẽdere, ⁊ hoc
caſu poſſet ꝓcedere gl. ⁊ dictũ Dy. No. gl. p̄ſens. ibi ĩ eodẽ terri
15 torio. †Ja. d̃ Ra. reprehẽdit iſtã gl. dicit enim territoriũ poſſe ita
magnũ ꝙ debitor exiſtẽs in territorio reputaretur abſens, id̃ di
cit ipſe, ergo intelligo eſſe preſens qñ eſſet, vel ĩ ciuitate, vel ĩ ſub-
urbiis. No. gl. p̄ arbitrio iudicis. Iſtã gl. ſimpliciter tenẽt doc.
16 in aut̃. preſente. ĩ vlt. q. p̄ iſta opi. eſt caſus hic, †ꝙ iſta dilatio ſit
arbitraria. ubi iudex det tẽp⁹ ⁊c. No. gl. ſi reũ. ibi l. Modeſtin⁹
17 veritas ẽ ꝙ iſte †§. loquitur in duob⁹ quorũ vnus eſt obligatus
principaliter, alius acceſſorie, ⁊ eoꝝ obligationes ſunt diſpares.
q̊ caſu ſi fideiuſſor, ſeu acceſſori obligat⁹ ſoluit in dubio vr̃ ſolue
re ꝓ ſua obligatione: vt l. Stichũ. §. ſi mãdato. ff. de ſol. ⁊ ff. d̃ in
rẽ verſo. l. filius. ideo poſſet fieri ceſſio etiã ex interuallo, ⁊ nullo
pacto interueniẽte tẽpore ſolutionis: vt ꝓbatur per d. l. ⁊ l. Pa
pinianus. ff. man. quicquid ibi dicat gl. Ad quod facit qd̃ no. gl.
in l. ſi res obligata. in fi. ĩ vlt. opp. ff. de le. j. Nõ obſt. l. Modeſti
nus. q2 loquit̃ in pluribus principalibus obligatis ex eodẽ ɔtra
ctu, vel quaſi quorũ obligationes ſunt pares, quo caſu ſi vn⁹ ſol-
uit, vr̃ p̄ tali obligatiõe ſoluere, ⁊ ideo ceſſio debet fieri ſm̃ modũ
hic traditũ p̄ gl. in d. l. Modeſtinus. ⁊ ita tꝫ gl. ⁊ ita ſentit Dy. ĩ
dicto §. ſi mandato. ⁊ circa predicta vide ꝙ notãt doctores in l.
18 cum alter. C. eo. titu. ¶ †Quero que actio cedi debet. Dic ꝙ p̄
ſonalis ⁊ hypothecaria ɔ̃ p̃ncipalẽ cedi d2 fideiuſſori. C. eo. l. j. ⁊
l. cum alter. ff. de fideiuſ. l. fideiuſſorib⁹. ⁊ l. cã bis. ⁊ poſſit ẽt ce-
di obligatio naturalis. tñ ſi debitor p̄ quo fideiuſſor interceſſerit
obligaretur tm̃ naturaliter, vt ſi eſt ſeruus vel pupillus illa natu
19 ralis tm̃ ẽ t cedi põt: vt l. ſi eius. in prin. ff. ad Treb. ¶ †Quero
vtrũ fideiuſſor creditore nõ agẽte, ⁊ eo inuito poſſit petere a cre
ditore ꝙ recipiat debitum ⁊ actionem cedat ɔ̃ principalẽ. Do.
videnť tenere ꝙ principalis tenet̃ fideiuſſori. p̄. l. fideiuſſoribus
ff. eo. ⁊ ita ſequũtur doc. in d. l. fideiuſſor. ⁊ Uber. de Bobio. ⁊
20 Dy. ⁊ doc. in l. ij. C. eod. ⁊ ff. de diſtra. pig. l. ij. ¶ †Quero an iſta
exceptio quam opo. fideiuſſor quod prius cõueniatur fideiude-
iuſſor qꝫ ipſe ſit dilatoria vel peremptoria, ⁊ an fideiuſſor ſi eſt ɔ
uentus reo abſente, ⁊ lite conteſtata re⁹ rediit, poterit opponere
iſtã exceptionẽ, Dic vt no. doc. in l. excep. C. de ꝓba. C. d̃ fideiuſ.
aut̃. preſente. in viij. ⁊ ix. q. Jac. de Bel. ĩ. proxi. §. vlti. no. tex.
21 ibi, ⁊ ſi quidẽ preſentes intelligendo ſm̃ gl. †ꝙ ille dicatur p̄ſens
c qui eſt in territorio, ᶜ⁊ abſens q eſt extra territorium, ⁊ no. ꝙ iu
d dex põt citare extra territoriũ ſuum ᵈ Pro hoc facit gl. q̃ incipit
preſens ibi ſexto mõ ⁊c. In ea gl. ibi vt facile poſſit citare ⁊c. No.
qd̃ dicit facile, de quo dixi in §. ſi vero abſunt. d̃. de heredib. ⁊ fal
ci. licet Jac de Bel. alleg. hũc tex. in contrarium.

ADDITIONES.

a ¶ Et l. decem, Et ibi ad hoc vide Jo. de por. ⁊ ĩ l. ſi ſeruũ. §. nũc
videamus. eo. tit. ⁊ in l. ſi dubitet. de fideiuſ. ⁊ Soci. in conſi. lv.
incipiẽ. preſtãtiſſime doctor. ver. ſcd̃o pr̃icipaliter Adde Geor.
thomaſſinum conſi. ſuo cxxv. incip. preſtantiſſimi dommini ⁊ pa-
tres, verſic. ex hoc dicto ſoluitur. vol. ij.
b ¶ Fideiuſſorẽ. Sed quero quid ſi datis pignorib⁹ credit. pacto
vt vẽdere liceret, ⁊ ſi minus vẽderent id a debitore ſatis fieret, p̄
quo fideiuſſor interceſſit an ſit vẽditis pignorib⁹ exigi poſſet vi-
de do. Soci. in conſil. cclxxiij. incip. in preſenti conſultatione. §.
ſecundo quero circa medium. in ij. parte.
c ¶ In territorio. Quis autẽ dicat̃ preſens. vide Feli. in c. qm̃ vt
lit. nõ cõteſt. ver. circa ſextũ. cũ ſeq. Alex. de Imo. ĩ cõſil. clxxix.
ij. parte. ⁊ quis dicatur abſens. vide Feli.
d ¶ Suum. Et an ⁊ quando ſit, ⁊ quando non, videtur omnino Fe
li. in c. licet ratione. circa prin. in ver. tu vero ſequere. cũ plurib.
ſeq. de foro compe. vbi plene no.

1 ☞ Creditor contra debitorẽ poſſidentẽ habet electionẽ agere,
vel actione perſonali vel actione hypothecaria. ⁊ nu. 3. ⁊ 17.
4 Preſcriptio ſi ſit decurſa contra principalem vel fideiuſſorem
qualiter agendum ſit.
5 Interruptio preſcriptionis facta cõtra principalẽ, an inducat
interruptionem contra fideiuſſorem.
6 Debitore abſente an poſſit agi contra tertio poſſeſſores bonorũ
debitoris.
7 Agere contra poſſeſſores bonorum fideiuſſoris quod poſſit cre
ditor ⁊ quod agere debet primo contra principalem realem rea
li. vel perſonali.
8 Excuſſio contra principalem qualiter fiat.
12 Cumulatio actionũ prohibetur qñ actiones ſe habent q̃ abſo
lutoria lata in prima p̄te, parit exceptionẽ rei iudicate in ſcd̃a.
15 Cumulatio actionum an admittatur quando vna eſt acceſſoria
ad aliam.
15 Debitor debitoris quando eius nomen eſt obligatũ, an teneat̃
creditori actione hypothecaria. ⁊ nu. 8. vbi q̃ non.

§. Sed neqꝫ.

Actio hypothecaria ɔ̃ extraneos pignorũ poſſeſſores intentari non dꝫ niſi prius
reorũ ⁊ fideiuſſorũ facultatib⁹ excuſſis. hoc ideꝫ obtinet ĩ oĩbus
creditorib⁹ ⁊ ſucceſſorib⁹. h. d. ⁊ hꝫ tres partes. Nã p̄mo ipra
tor ꝓhibet agi hypothecaria ɔ̃ extraneos pignorũ poſſeſſores p̄us
quam ſit actũ perſonali actione ɔ̃ reũ ⁊ fideiuſſores. Secundo p̄
mittitur agi hypothecaria ad res fideiuſſorũ, ⁊ a quocunqꝫ poſ
ſeſſas, ⁊ ponitur precedentiũ declaratio. Tertio ponitur extẽſio
ad omnes creditores. ⁊ ſucceſſores. Secunda in verſi. ſi neque.
1 Tertia in ver, ⁊ non ſo. ¶ †In gl. que inci. ſcilicet actionib⁹. no.
gl. ibi hoc corrigi. hec ſo. nõ videt̃ vera q2 legũ correctio eſt eui-
tãda vt l. precipim⁹. C. de appel. C. de teſti. l. ſancim⁹. ⁊ ſic ille §.
intelligitur ſm̃ iſtũ: ⁊ q2 debitore poſſidẽte ſine dubio datur ele-
ctio creditori agat perſonali vel hypothecaria: vt hoc §. ĩ. ɔ̃ p̃n.
ſꝫ iſta ſo. eſt ɔ̃ tex. §. ad hoc. ¶ In e. gl. ibi alij dicunt. Iſtã ſo. te-
2 net gl. ĩ l. cõtraria. ſed iſta ſolutio ẽ cõtra tex. legis ɔ̃ria. ¶ †In
2 ea. gl. ibi in fi. iſtã ſo. reprobat, q2 lꝫ in ɔ̃ria fiat mentio de expreſ-
ſa hypothecaria: tñ hic non dicitur, an ſit expreſſa vel tacita: ſed
generaliter loquitur: ⁊ ideo dꝫ generaliter itelligi, vt l. j. §. ⁊ gña
liter. ff. de leg. preſt. ⁊ ꝙ iſte §. loquat̃ ẽt in expreſſa hypothecaria
6 no, in l. Mochis. in prin. ff. de iure fiſci. vbi dicit gloſſ. hodie idẽ
eſt in expreſſa hypothecaria quod olim erat in tacita quare q̃
q̃ilo

ꝙ iſte.§.loquit̃ generaliter: lex vero cõtraria loquitur ĩ caſu ſpe
ciali, videlicet quãdo ante litẽ intentatam contra debitorem de
bitor alienat. quo caſu lʒ non contrahatur vitium litigioſi tamẽ
conditio ad omnia trahitur quãtũ ad hoc vt poſſeſſor habẽs cau
ſam a debitore poſſit conueniri anteq̃ꝫ cõueniatur ipſe debitor,
⁊ iſta eſt vera ſolu. q̃ ponitur in autẽ. hoc ſi debitor. C. de pigno.
in ſi. gl. eam tenet Azo in ſumma de pigno. Jacob. Butriga ĩ d.
auth. ⁊ cõmuniter tenetur per noſtros Docto. Not. glo. ad res
3 ibi, apud eundẽ eſſe videtur, ⁊ per cõſequens† datur electio cre
ditori, vtrũ agat perſonali cõtra ipſum debitorẽ vel hypotheca
ria contra depoſitariũ vel cõmodatariũ, vt. j. in verſi. cõtra prin
cipales, ⁊ eã tene menti. Gl. qđ ſi reali, ibi perſonali ſit pſcriptũ
4 tu dic clarius ſecundũ Jaco. de belui. † qđ ſiue ſit preſcriptum
perſonalib⁹ actionibus etiã cõpetentibus contra reũ, ⁊ fideiuſ
ſorem. puta ꝙ ſimul, ⁊ eodẽ tempore ceperunt cõpetere, ſiue ſit
preſcriptũ perſonalibus cõtra reum tantũ, puta prius incipit
cõpetere actio quã intercederẽt fideiuſſores, ſemper debet fieri
prelatio actionum realium ⁊ nõ pſonalium. q2 eis agi non po
teſt q2 obſtat exceptio, que ex perſona rei ad fideiuſſorẽ porrigi
tur, vt. l. exceptiões. §. rei. ff. de exceptionib⁹. ⁊ nõ eſt imputãdũ
creditori ſi eo caſu pſonali nõ agit, q2 iudiciũ ĩ effectu eſſet elu
ſorium. ꝙ eſſe nõ debet, vt. l. ſi pretor. in princi. ff. de iud. d pecu.
l. eo tempore. ĩ princi. cũ ſimi. Si vero eſt preſcriptũ contra fide
iuſſores tẽporalibus actionib⁹ tantũ vt priuſquã reus ſe obli
gauit tunc etiã in ſubſidiũ fideiuſſor conuenitur. ⁊ ſeruatur quod
dicitur hic, ita loquitur hec gl. ita dicit Ja. de Belui. ponit ergo
Ja. exemplum, quod ſi preſcripto ꝯ fideiuſſorem perſonalibus
actionibus puta q2 prius ſe obligauit quã reus principalis, põt
etiã poni exẽplum, ꝙ ſi fideiuſſor ſit ſolus obligatus, ⁊ non reus
q2 preſcriptio fuit interrupta contra principalẽ nõ contra fide
5 iuſſorem. ¶ † Nã interruptio cõtra principalẽ facta non indu
cit interruptionẽ ꝯ fideiuſſorem ſecundum opin. not. in l. cum
quis. §. ſi q̃s ꝓ eo. ff. de fideiuſſoribus. in gloſſ. in verſiculo etiã
pro fideiuſſore. ff. de ſolu. lʒ aliud nota. in dicto. §. in gl. vtilis. in
fine: ſʒ precedens opinio eſt verior ⁊ menti tenenda ⁊ eã tenẽt do
6 ctores in l. fin. C. d duob. reis. ¶ † Quero, pone ꝙ debitorẽ ab
ſens nũquid poterit agere cõtra poſſeſſores bonorũ: Glo. deter
minat diſtincte ꝙ ſic, ſicut diximꝰ in fideiuſſore. Jta no. in auct.
hoc ſi debitor. C. de pignor. ⁊ videnẽ eã tenere doctores ibi ⁊ eã
tenet Specula. in titu. de fideiuſſor. §. j. ⁊ hoc ibi not. Ja. de Be
8 lui. dicit ꝙ iſto caſu eſt dandus curator bonis[a] debitoris abſen
tis q ſuſcipiat actiones, vt. l. ab hoſtib⁹. in pri. ff. ex q̃b. cau. ma. l.
idẽ. §. j. ff. de, pui. credi. ff. de mune. ⁊ hon. l. j. in fi. cũ ſimi. Et ẽ rõ
differentie inter fideiuſſorẽ, ⁊ extraneũ poſſeſſorẽ, q2 fideiuſſor ex
ſuo facto cõuenitur. Et iõ durius adſtringit̃. ſ. eod. §. priori. Sʒ
extraneꝰ poſſeſſor ex cõtractu ⁊ facto debitoris conuenitur, ⁊ iõ
cum eo mitius agit̃, vt. C. d cõue. fiſ. d. l. j. ⁊ de cur. l. j. lib. x. ⁊ iſta
opi. videtur ſatis bona. Jac. But. limitat dictã gl. alio modo vi
delicet quod nõ ſit neceſſe agi ꝯ principalem debitorem abſen
tem, adeo qđ contra ipſum ſententia diffinitiua feratur. q2 fieri
non poteſt lite nõ conteſtata, vt. l. fin: §. illud ſ. de temp. appel. ſʒ
bene fertur contra eũ quedam interlocutoria tanquam contra
cõtumacem. ⁊ fiet diſcutio bonorũ ipſorũ, vt. l. preſenti. §. j. ⁊. §.
ſicubi. C. d his q ad eccle. ꝯfu. ⁊ iſta limitatio videat̃ ſatis iuri ꝯ
7 ſona. † Jn eadẽ gl. ibi no. iſta, ⁊c. tʒ iſta gl. ꝙ aliud ſit ĩ fideiuſſo
re poſſidẽte q̃ꝫ ĩ debitore poſſidẽte. Et hãc gl. tʒ Jaz. d bel. ꝑ hũc
tex. q2 cũ in debitore iſte tex. permittat, vt ĩ ver. cõtra. in pſenti.
in fideiuſſore videt̃ negare, ar. l. cũ pretor. ff. de iu. ⁊ l. ſi ſine. §. ſʒ
quod Papinianꝰ. ff. de min. cũ ſi. ſed cõtra no. in authen. hoc ſi
debitor. C. de pi. ꝙ idẽ ſit in fideiuſſore poſſidente quod in reo
principali. ⁊ illam glo. tenet ibi Ja. Burr. ⁊ Cyn. ⁊ illa videt̃ va
rior cũ eadẽ ſit ratio. Erit ergo iſte ordo q2 prius agit̃ contra de
bitorẽ principalẽ reali vel perſonali poſtea agetur cõtra poſſeſſo
rẽ bonorũ fideiuſſoris. Et iſte ordo colligit ex pmo. §. ⁊ qualiter
b fiat excuſſio[b] colligitur ſecundũ Jac. de Aret. ex. l. preſenti. §. j.
⁊. §. ſicubi prealle. † Et inter alios modos ſecundũ eum tutũ eſt
quod fiat diſcutio ⁊ inueſtigatio bonorũ ꝑ publicũ nunciuʒ cui
referẽti iudex credidit arg. l. magis puto. §. ne tamẽ. ff. de re. eo. ⁊
arg. l. ea qdẽ. C. de acu. meliꝰ in c. cũ parati. ex. de appe. cautela
tamen eſt, ſm eum quod mittatur duo nuncij: quia in ore duo
rum ⁊c. vt. j. de teſt. in prin. arg. ꝓ hac opi. j. de defen. ci. §. ex ꝓ
uinciali. ⁊. C. d bo. vac. l. fi. vbi tantũ ipſiꝰ relatiõe ⁊c. Et facit ꝙ
no. Spe. in ti. d ci. §. ſequitur. v. ⁊ no. ſecundũ Uber, ꝑ. ſe. ⁊ dt Ja.
de Arẽ, eſſe neceſſe ꝙ pronunciet excuſſionem legitime factam
per. l. tutores. ff. de conſi. tu. ibi idoneis ꝓnuncia tis ⁊c. l. q cõtra
9 ff. de fideiuſ. ¶ † Quero ſi fuit actũ hyp. cõtra extraneos poſſeſ
ſores nõ conuento primo principaliter eo nec facta excuſſiõe nun
quid valebit ꝓceſſus ⁊ ſententia. Et videtur ꝙ non q2 peruerti
tur ordo vt. l. prolatã. C. de ſen. Jn cõtrariũ videtur. C. de ap. l.
j. Et iſtã vltimã partem tenet Jacob. Butr. Nõ obſt. l. platam.

q2 habet locum, q̃n peruertitur ordo vnius cauſe ad ſeipſam,
quo caſu ſentẽtia ⁊ actus qui fit, non valet, vt ibi. Sed q̃n per
uertitur ordo vnius cauſe ad aliam vt eſt in queſtione ꝓpoſita,
tunc talis ordinis peruerſio nõ vitiat ꝓceſſum, vel ſentẽtiã ipſo
iure vt l. j. de appella. Jta dicit Jaco. But. que diſtinctio eſt gl.
Sʒ aduerte, quia pro opin. Jaco. vr̃ gl. ordinaria ĩ ſimili. in l. j.
§. nunc tractemus. ff. de tut. ⁊ rat. diſtr. in gl. in verſicu. q admi
niſtrauerat. Probat̃ ẽt ꝑ rationem, q2 iura dicũt ꝙ ex teſtõ vni
c us prepoſteratio iudicij ad aliud ſi non apponatu[c] non reddit
iudicium nullum, vt not. gl. in l. ij. C. cõmuni diuid. ff. de euict. l.
10 ſi mancipium. §. j. ¶ † Quero quid ſi debitor ceſſit bonis an nul
la facta diſcuſſione poterit agi ꝯ pignorꝫ poſſeſſores. Jac. d Are
ſuper hoc de facto cõſultus rn̄dit ꝙ ſic vt no. Cyn. in aut. hoc ſi
11 debitor. C. de pigno. ĩ vltima queſt. ¶ † Ultimo circa iſtũ. §. no.
tex ibi in vſi. ꝯ principales. ibi ſiue ambabꝰ. ꝙ pſonalis, ⁊ hypo
tecaria pñt ſimul. in eodẽ libello intentari in querela, ⁊ petitiõe
hereditatis in actione ad exhibendũ vt nota in l. qui de inoffici
12 oſo. ff. de inoffi. teſta ⁊ ĩ l. i. ff. ad exhibi. ⁊ d iterroga. act. l. j. † Sʒ
ꝯ iſtud inoffi. notabile fortiter oponit̃, q2 iura dicũt, ꝙ q̃n due a
ctiones ſic ſe habent ꝙ abſolutoria lata ĩ prima pariat excepti
d onẽ rei iudica. in ſcđa nõ admittit̃ accumulatio,[d] vt. ff. de excep.
rei iudi. l. ſi mr̃. §. eandẽ. ⁊ l. ſi q̃s ff. de exceptio. l. fundũ. cũ ſim.
ſʒ actio perſonalis ⁊ hypothecaria ſic ſe habent ꝙ abſolutoria
lata in vna parit exceptionẽ rei iud. in alia vt l. ꝙ ſi deficiẽte. ff.
q̃b. mod. pign. vel hypo. ſol. Dyn. format iſtd ꝯriũ ĩ capi. nullus
pluribus ex de regul. iuris in ſexto. ⁊ dicit qđ iſte. §. loq̃t̃ de cu
mulatione, q̃ ſi fiet ab ipſo initio, valet q̃n plures actiones ſimul
⁊ ſemel proponuntur, ſʒ in cumulatione, de qua tractat. l. edita.
C. de eded. vna actio proponitur poſt primã, Jſta ſolutio Dyn.
nõ vr̃ vera, q2 ſicut nõ admittitur cumulatio ex poſt facto, ſic nec
13 ab initio, vt d. l. fundi. ⁊ l. fundũ. quare † Cy. ĩ l. edita dt ꝙ hoc eſt
iõ, q2 vna actio acceſſoria ad aliam iõ admittit̃ cumulatio. Jſta
ſolutio ẽt non vr̃ vera per d. l. fundi. ⁊ l. fundũ. vbi actio pro re, ⁊
pro fructibus ſimul proponi nõ põt. Et ſi dicatur actio, q̃ cõpe
tit pro fructibus, nõ eſt acceſſoria. Reſpondeo eadẽ ratione hy
pothecaria nõ eſt acceſſoria ad principalẽ, quelibet eſt actio ꝑ
ſe quia ſicut actio hypothecaria non põt cõſiſtere ab initio ſine
principali, ita actio ex fructibus ſine principali conſiſtere non
põt. Quare ſolue ſic iura noua, aut grauant actore vt priꝰ debe
at excutere principalem debitorẽ ſuper perſonali actione, quã
veniat ad fideiuſſorẽ vel extraneũ poſſeſſorẽ, iõ ne nimiũ actor
differat voluit hic Jmperator exonerare enim in hoc contra re
gulã cumulationũ, vt dicte due actiones poſſint ſimul intẽtari ⁊
14 ſic ẽ hic ſpeciale ¶ † Scđo not. tex. ibi vel ſi quoſdã habuit ho
mines ⁊c. q2 iſte tex. allegat̃ ꝑ quoſdã ad queſtionẽ ꝙ vbi habeo
nomẽ debitoris mei obligatũ, quod anteqã poſſum agere cõtra
debitorẽ debitoris prius debet fieri excuſſio ꝯ pricipalẽ de quo
15 ifra dicam. ¶ † Tertio nota tex. ibi, et quid de hypothecarijs
actio. ⁊c. q2 alleg. per quoſdã ad queſtionẽ quod ſi habeo obliga
tũ nomen debitoris mei, quod ipſe debitor debitoris mei tenet̃
mihi actione hypothecaria, de qua queſtione ẽt infra dicam,
16 ¶ † Quarto nota verſic. contra principalẽ in eo qđ datur electio
creditori agere principali, vel hypothecaria, ⁊ ipſe debitor poſſi
7 det. ¶ Ulterius pro declaratione illiꝰ no. ꝙ colligit̃ ex tex ibi
ſi quoſdã habuit homines. ¶ Quero, an ſicut ꝯ poſſeſſorẽ rei cor
poralis non poſſum agere hypothecaria antequã fiat excuſſio
cõtra principalẽ, ⁊ fideiuſſores. ita ſi volo agere ꝯ debitorẽ debi
toris mei, eſt neceſſe ꝙ faciam excuſſionẽ ꝯ pricicipalem debito
rem hic tex. allegatur per quoſdã quod ſic. Pro hoc facit qđ
ordo excuſſionis ẽ quod veniatur ad nomina, vt l. a Diuo Pio
§. ſic quoq̃. ff. de re iudi. Preterea, dicit lex quod fiſcus nõ priꝰ
cõuenit debitorẽ debitoris ſui, niſi debitor ſuꝰ nõ ſit ſoluẽdo, vt
l. non prius. C. q̃n̄do fiſ. vel priua. ⁊ ſic debitor debitoris videt̃
quod demum in ſubcidium cõueniat̃. ¶ Primo hoc videt̃ ꝓba
ri ꝑ heredẽ. C. de hered. act. inducẽdo hoc mõ omnia bona ma
riti ſunt obligata ꝓ dote, vt. l. j. in princi. C. de rei vxo. acti. ergo
in generali obligatiõe veniũt nomina vt l. nomẽ. C. que res pig.
obliga poſ. ⁊ tñ. d. l. heredẽ, dicit ꝙ vxor nõ poteſt priꝰ agere ꝯ d
bitorẽ mariti, quã agat̃ ꝯ heredi ipſius mariti. Jn contrariũ
videtur per. l. creditor. C. de pigno. ⁊ per. l. qui pignori. ff. d pig.
⁊ iſtã vltimã partem aliqui tenent ad l. non prius ⁊ ad l. heredi.
reſpondent ꝙ ibi loquitur in tacita hypotheca qđ noſtra loqui
tur in expreſſa ſed huic tex reſpõdent, q de ipſa gl. faciũt mentio
nem. Jaco. de Aret. tenet primã opinione qđ ſit neceſſaria ex
cuſſio, ⁊ dicit etiã eſſe tutius. de quo per eum ⁊ Cy. in l. nomen.
alias dicit de iuris rigore nõ eſſe neceſſariã excuſſionem nec
iſta iura noua inducta ſunt per hanc cõſtitutionem, loquitur de
vero poſſeſſore rei ſʒ ĩ nomine nõ cadit vera poſſeſſio, vt l. ſeruꝰ
§. corporales. ff. de acquir. rerũ dominio. Nõ obſtat h tex. ibi ſi
quos habuit: quia hic loquitur de illis q ſunt acceſſorie obliga.

pro principalib⁹ debitoribus ⁊ ita ſentit gl.ſuper verbo hñs.nõ
ante hic loquitur quando agitur cõtra debitorẽ debitoris. Et
iſtam opinionẽ tenet Specula.⁊ ibi ad hanc queſtionem iſtũ tex.
allegat in titulo de ꝓcura.§.ſequitur.verſi.quid ſi mihi nbliga
ſti.ad ꝙ facit ibi no,in titu.de obliga.§.primo verſi.ſequen.eo-
18 dem titulo ¶†Secundo dt, ꝙ iſte tex.ibi, ſiue hypothecarijs
actio.⁊c.facit ad queſtionẽ quod ꝯ debitorem mei debitoris,q
obligauit mihi bona ſua poſſum agere hypothecaria.q̃ opinio
nem tenet Gulielmus.in l.grege.§.cũ pignori.ff.de pignorib⁹
⁊.C.que res pig.oblig.poſſ.l.nomen.Sȝ veritas eſt quod nõ a-
git contra debitorẽ debitoris actione hypothecaria.ſȝ agit tan
tum vtili actione perſonali,q̃ ipſi ꝑncip. debitori competit dire
cta.Iſtã opinionẽ tenet Roffre.Jacob.de Are.⁊ Cyn.in.d.l.no-
men. Ad hunc text. reſpondent ꝙ in eo ꝙ dicit hypothecarijs
actionibus,dȝ exponi, id eſt actionibus vtilibus, q̃ poſſunt hy-
pothecari,ſȝ iſta reſponſio ad hunc textũ mihi nõ placet, qꝛ ſe-
cundũ iſtam reſponſionẽ innuitur ꝙ iſte text.loquatur quando
agitur ꝯ debitorem debitoris. Sed hoc non eſt verum, immo.
loquitur quando agitur contra illũ,qui ſe obligauit pro princi-
pali,qui cõuenitur actione perſonali,⁊ hypothecaria,vt dixi ſ.i
proxima queſtione,⁊ ideo tenẽdo opinio.predictorũ doctorum,
tanꝗ̃ veram hunc textum.reſponde,ꝙ nihil facit ad predictam
queſtionem cum hic,vt dixi,nõ loquatur quando agitur contra
19 debitores. ¶†Quero,an iſta excuſſio,de qua hic loquit̃,habeat
locum qñ debitor nõ obligauit mihi bona ſua, ſȝ habeo ipſum,
tantum obligatũ actione ꝑſonali, ⁊ poſtea in fraudẽ alienat, an
debeo prius facere excuſſionẽ cõtra ipſum debitorẽ, antequam
agam reuocatoria ꝯ emptorem; Dic quod ſic, vt probatur in
tex.⁊ glo.in.l.j.C.de his que in fraudem creditorum,⁊ inſtitu.
de action.§.itẽ ſi quis in fraudẽ.⁊ not.C.de pignorib.authent.
hoc ſi debitor.facit.l.ignoti.C.de his que in fraud.cred.⁊.ff.e.
tit.l.ait pretor.§.j.

ADDITIONES.

a ¶Bonis.Adde Barto.in.l.ſi quis inſtituatur.§.⁊ iõ.de here
dibus inſtituend.⁊ in l.mutuo.ff.de tutel.⁊ in l.ſi pupill⁹.§.fi.ff.
de tut.⁊ rõ.diſtrahẽ.⁊ in.l.ignorare.C.d teſtã.mili.⁊ Specula.
in titu.de primo,⁊ ſecũdo decreto.§.octauo,⁊ domi.Socin.cõſ.
trigeſimo primo incipien.ꝓſequẽdo ordinẽ. verſi.arbitror etiã
in prima parte,charta.lxij.
b ¶Excuſſio.Vide.Pe.d Suza.ĩ l.fin.C.de action.⁊ obligatio.
⁊ Joan.de Por.ĩ l.decẽ.ff.de verſi.obli.⁊ Ange.hic ⁊ an ⁊ qñ
ſit neceſſaria,⁊ quãdo nõ:vide domin.Socin.in conſil.vigeſimo
quarto.incipiẽ.viſis diligenter ⁊ mature.verſic.quarto videt̃ ꝓ
bari.⁊ verſic.ſequen.ĩ j. parte,charta decima quarta,vbi nõnul
la vtilia,⁊ notat̃ in hac materia excutionis, ꝑ Fely.ĩ capit.ex re
ſcripto circa finẽ in verſi.extra gloſſ.de iureiur.
c ¶Nõ oppon.Adde Bal.in authentica contra rogatus.in fine.
C.ad Trebellian.Ang.hic Joann.d Por.ĩ.l.decẽ.d verborum
obligatio.Bal.in.l.j.C.ſi quis in fraud.pat.⁊ benedict.d Bar-
to.in tractatu diſcuſſionũ.tertia queſt.principa.vbi cõcor.opin.
domi.Alexan.de imol.in lege fina.in princip.ſi certũ petat̃ cõ-
ſilio trigeſimo primo.iij.parte.
d ¶Accumulatio.vide ad hoc oĩo domin.Felyn.San.in capi.ſi-
gnificãtibus.ĩ viij.colũ.de libell.obla. Nã licet vbi etiam non-
nulla alia vtilia circa materiam accumulationis.

1 ☞Creditor inuitus cogitur accipere rẽ in ſolutũ, ⁊ ſic aliud
ꝓ alio eo inuito ſolui põt,⁊ quando poſſit.nu.5.
2 Res melior quã habet debitor datur in ſolutũ creditori ⁊ cogit̃
eam vendere.⁊ nu.4.
5 Rem ſuam vendere quãdo quis cogatur,remiſſiue.
6 Creditor recipiendo rem inſolutũ,an cogatur recipere ꝓ era
eſtimatione,vel quantitate ſibi debita.
7 Fideiuſſor quãdo dari debeat ꝑ debitorem creditori accipienti
bona eius in ſolutum,⁊ quare dare teneatur.
8 Debitor quãndo nõ poteſt preſtare fideiuſſorem preſtabit iura
toriam cautionem.
9 Beneficio huius.§.an renunciari poſſit remiſſiue.
1 Creditor accipiens in ſolutũ res debitoris negãtis ſe debere ꝙ
teneatur fideiubere.
11 Cãpſor,q pro alio ꝓmiſit, poteſt conueniri, prius quam prin-
cipialis.
12 Dictio,nec ſi, habet copulam incluſam,⁊ reſoluitur in ne nõ
13 Beneficiũ ceſſionis ꝙ nõ,proſit ei qui doloſe diſſipauit res ſuas
⁊ talis carcerari.poteſt.

Quod autem. Si creditor a dbitore debitũ reci-
pere nõ valet cõpellit̃ res immobi-
les meliores in ſolutionem recipere, ſubtili earũ eſtimatione
facta ⁊ peremptori,cũ ꝓdita cautela quã debitore poſſibile ẽ
preſta ſi nullus eptor apparuerit argẽtariorȝ ꝓſſionib⁹ in ſuo
1 ſtatu permanentib⁹ hoc dt vſqȝ ad finẽ. ¶†Nota ex hoc tex.pri
mo,quod creditor inuitus cogit̃ accipere rẽ in ſolutũ,⁊ ſic aliud
pro alio inuito ſolui. ¶Secũdo nota quod dat̃ inſolutũ melior
2 res,quã habeat debitor,⁊ cogit̃ rem vendere ¶†Ad primum
notabile op.⁊ videtur ꝙ aliud pro alio inuito creditore ſolui nõ
põt vt l.ſcda.§.primo.ff.ſi certum petatur.C.de ſolu.l.cũ a quo
3 Tu †vero quãtũ ad propoſitionẽ huius videlicet qñ quis dȝ
quantitatẽ,an poſſit inuito creditore aliud ſoluere videlicet ſpe
ciem,dic aut debitor põt ſoluere quantitatem.aut nõ.Primo
caſu dic,aut tenetur ad quãtitatẽ ſimpliciter,aut ratione ſpeciei
certe ſi tenetur ad quantitatẽ ſimpliciter,non põt aliud ꝓ alio
ſoluere vt dicta.l.cũ a quo ſi reſpectu certe ſpeciei ſoluendo ſpe
ciem liberatur,vt.ff.ſoluto matrimonio.l.ſi vero.§.fina d reiu-
dicata.l.miles.§.pmo,⁊ ff.de legatis pmo,l.ſi fundũ ꝑ fideicom
miſſum in pri.ff.de doli exceptiõe.l.fideiuſſor euict⁹.Hic eſt ꝙ
lex dicit ꝙ ille qui tenet̃ ad quãtitatem ratiõe certe ſpeciei,perẽ
pta ſpecie liberat̃,vt l.Titie textores.§.finali.ff.de legatis pri
mo.l.filiuſfa.§.fi.eo.tit ff.de noxalib.l.elexio.§.ſi is quem.⁊.l.
penulti.§.primo.⁊.l. in naue Saufelli.ff.loca. ¶Scdo caſu prin
cipali qñ debitor non põt ſoluere quantitatem,tunc cogit̃ cre-
ditor aliud pro alio recipere,vt hic in authentica hoc niſi debi-
tor.C.de ſolutionibus,que ſumpta eſt ex hoc §.vt j.de ali.⁊ em-
phy.§.ꝙ tñ poſita.C.de ſacroſanctis eccle.aut̃.hoc ius porre-
4 ctũ.Not.gl.j.de alie.⁊ emphy. ¶†Circa ſm not vide pro decla
ratione huius quod not.gl.in authen.hoc niſi debitor.C.d ſolu.
⁊ ibi per doctores in authen.hoc ius porrectũ pꝛealle.per glo.
5 ⁊ Boc. ¶†Circa tertiũ not.pro declaratiõe gl.que ĩcip.hoc eſt
b vendere,an quis cogat̃ rem ſuam vendere,ᵇvide quod not.Cyn.
⁊ clarius ꝑ doctor.C.de epiſco.audien.l. prima.⁊ vide magnã
diſtinctionem Cyn.in l.j.§.cura carnis.ff.de officio prefecti vr
5 bis. ¶†Op.dicitur hic qđ creditor cõpellitur recipere rem in
ſolutũ pro vera eſtimatiõe.Contra,immo debet recipere pro q̃
titate ſibi debita,nõ ꝑ vera eſtimatiõe.vt l.a Diuo Pio.§.ſcdo
ff. de re iudicata.dt Jaco.de Belui.hic debitor confitetur,ibi
negat.Item ibi illud poſt ſententiã diffinitiuã.hic añ.Sȝ certe
ad id ꝙ dt Jaco.qđ illud fit poſt ſniam diffinitiuã dic quod etiã
poſt ſententiam diffinitiuam iudex põt taxare eãdem quãtitatẽ
pro qua daret pignus creditori inſolutũ,poſſet etiam creditor
vt quilibet ex nouo admitti ad emendũ illa pignora vt notatur
in dicta l.a diuo pio.§.ſcdo ⁊ ꝑ docto C.ſde execu.rei iudi.l.ordo
¶Querit gl.quare dt neqȝ vlla mobili ſubſtãtia.Dic vt in gl.⁊
tene ſecundã opi.⁊ ad l.ſi quis argen.in prin.Rñdeo vt ibi not.
7 ¶†No.gl.l.pignori.in fi.⁊ rõ ſpecialitatis ĩ.l.iſta eſt,qꝛ cum re
leuat̃ in alio vt detur ſibi fideiuſſor,ſi per debitorem dari põt,
8 argu.l.cũ q.ff.de iureiur. ¶†Et aduerte ad id ꝙ gl.ſ.dt in eo ꝙ
ſi debitor nõ põt preſtare fideiuſſorem preſtabit iuratoriã cau-
c tionem.Pro qua gl.facit ꝙ notatur in l.cũ non facile ff.ſi cui pl⁹
quam ꝑ l.falcid.⁊ ff.qui ſatiſdat.cog.l. prima aut̃.cui relictũ.
de indic.vidui.Sȝ certe iſta queſtio vr̃ decidi in hoc tex.Dicit
enim cũ tali cautela,cum qua debitor dari poſſit.Nota quod dt
poſſit,preſtabit ergo cautionem quã ſibi poſſibile erit preſtare,
Pro hoc etiam expreſſe.j.e.verſic.itaque ibi,qualiter oĩno.⁊c.
9 ¶†Quero vtrũ beneficio hui⁹ §.poſſit renunciari,Dicit Jac.
quod nõ,cũ iſtud pactũ ſit turpe,⁊ ꝯ humanitatem,⁊ charitatem
quod debitor ſit ei acerbus,⁊ durus,vt in hoc.§.verſic.ſed hoc
quidem ⁊ iõ pactum nõ valet,vt l.ſi vn⁹.§.pacta q̃ turpem.ff.de
pactis,⁊ l.iuris gentium.§.ſi paciſcar,cum ſi ff.de pactis.Sed
aduerte ꝙ iſta qđ incidit in illã queſtionem,an quis poſſit renun
d ciare beneficio ceſſionis,⁊ iõ dic vt notat̃ in dicta auth.hoc niſi
debitor.de qua queſtiõe an qs poſſit renunciare beneficio ceſſi
onis,not.Cy.in l.alia.§.eleganter. ff. ſoluto matrimonio.per
10 doctores.C.q bon.ced poſſ.l.prima. ¶†Quero an iſte.§.habeat
locum cum debitor negat cõdemnari,⁊ creditores ei⁹ accepit in
ſolutum an a debitore debeat creditori dari fideiuſ.dic,vt ꝑ Ja
11 de Belui.⁊ dicit ꝙ ſic argumento hui⁹ text⁹. ¶†Venio ad ver.
arbentariorum.⁊ gl.hic ponit duplicẽ intellectum.⁊ not.illã le
ctu.tãꝗ̃ not.⁊ perpetuo menti tenendã.Ex qua habes ꝙ ſi cãp
ſor fideiuſſit pro alio,ẽt de iure nouo põt pri⁹ conueniri quã pri
cipalis vt hic no.tex.ſm ſecundã lecturam quã no.⁊ ſic iſte ver.
12 non refert ſe ad precedentem.§.ſed vſqȝ ad §.j.ſ.eo. ¶†Not.
gl.iſtud nec quod dictio nec,ſi hȝ copulam incluſam,⁊ reſolui-
e tur in ne non idem.not.in l.⁊ quia.ff.d.iuriſdictio.omni iuditio.
13 ¶†Scdo nota gloſſ.nec enim quia beneficium ceſſionis nõ pro
deſt ei,q doloſe diſſipauit res ita ꝙ non pñt habere,nam talis
cedens nihilominus poterit in carcerem detrudi,que lectu.tan
gitur in gl.in d.l.fi.ſecundum primam lectu.quod tenet Cy.in
§.item ſi quis in fraudem.inſti.de actio.

Aditio

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

ADDITIONES.

a ¶Debitor. Qđ limita tu niſi creditor ecclesie q inuitus licet
cogatur recipere ꝑ quantitate, nō tamē eligit rem meliorē, ſed
mediocris ei dari oportet, ſecūdū Angel. infra de ali. ⁊ emphy. §.
hoc etiā. v. colum. ⁊ nona collatio. ⁊ Alex. poſt Bar. in d. l. ſecū
da alleg. in tex. ⁊ Bart. etiā in. d. auth. hoc ius porrectum.
b ¶Vendere. In quibus autē caſibus quis vendere cogat, vide
Fely. in ca. j. de iud. poſt prin. ver. vlti. no. caſum. vbi plene, ⁊ no.
⁊ adde que ibi dixi in apoſtil.
c ¶Cautionē. An ⁊ quādo iuratorie cautioni ſtetur, vide Pau. đ
Caſt. i l. nō facile. hic alleg. in tex. ī l. fideiuſ. §. j. q ſatiſd. cogā. ⁊
in l. ſi cōſtante. §. quoties. ſolu. matrimo. ⁊ Bal. ī l. ſcđa. C. đ vſu.
⁊ fru. le. ⁊ in auth. cui relictū. C. de indi. vidui. ⁊ Jmo. ī d. l. nō fa
cile, alleg. in tex. ⁊ Docto. ī c. j. queſtio. j. ī fin. poſt gl. ibi đ colo ⁊
contu. domi. Socin. copioſe, ⁊ not. coſi. ccxxxj. incipien. cū ī pre
ſenti cōſultatiōe, verſic. pmo ꝓbatur cū alijs verſicu. ſequen. in
ij. parte. char. cix. vbi etiā no. nūqđ iurare debet đ credulitate ñ
inuenieñ fideiuſſores vt iuramentū non ſit temerariū veritatis,
aſſerēdo ꝙ ſcire non poteſt ⁊ an iurare debet motu ꝓprio vel ad
delationem iudicis.
d ¶Poſſit renunciare beneficio ceſſiōis. Adde ꝙ poſui ī apoſtil.
ad Bald. poſt eū domi. Barb. ī l. j. nume. iiij. C. de cōue. fiſ. deb.
lib. x. ⁊ Alexā. cōſi. xxxj. vol. iiij.
e ¶Dictio nec. Tu. viđ iſtu in l. ſepe. de verbo. ſignificati. ⁊ ī l. ñ.
§. ꝙ ſii patris. ff. ſolu. matrimo. ⁊ Bal. in authen. cui relictū. ad
fi. C. de indic. vidu. tellen.

De monachis Rubric.

¶Cōtinuatio Rubrice colligitur ex. §. primo ī. eodē. ⁊ colligi
tur ex glo. q̄ incipit, quas cōſtitutiones, ſecundū vltimam opi
nionē, q2 ſupra titu. primo, eſt facta mentio de epiſ. ⁊ cle. ⁊ đ mo.
⁊ monaſterio, vt patet ī. §. illud quoq;, vt deter. ſit nu. cle. inde ſū
pta occaſione ſequitur videre đ monachis ſz monaſteriū autho
ritate epiſcopi edificari debet.
1 Vita monachalis obolet omnem maculā, ⁊ nu. 3.
2 Monachus perfectus debet eſſe eruditūs diuinis eloquijs.
4 Infamia facti, vel iuris, an tollatur ꝑ ingreſſum monaſterij, ſeu
per penitentiam.
5 Ingrediens Monaſteriū ſi ante ingreſſū cōmiſit peccatū mor
tale, an ꝑ illo peccato ſit ſibi penitentia iniunienda, vel impoſita
ante ingreſſum facere.
6 Differentia inter maſculos, ⁊ feminas, remiſſiue.

Conuerſatiōis. Monachalis vi
ta, purgat Monach. ⁊ Monaſteriū edifi
cādū ē cū auth. epiſco. cū orationib⁹, ⁊ vir
tute, ⁊ Monach⁹ poſt triēniū erit ordinā
dus ſi reperiat eſſe ꝓbabilis, nulla ei ite
rim q̄ſtio. mouet. aliter vo nō, niſi fuerit
abſolut⁹. Monacho aūt in Monaſterio
delinquēte reddend⁹ ē dño cū reb⁹, ⁊ Monachi debēt ſimul đ
1 gere. niſi Eremite eſſe velint. h. d. ¶† Not. ꝙ vita Monachali s
2 hz detegere omnē maculā. ¶⁹ Scđo no. ꝙ ille q vult eſſe pfectus
Monach⁹ dz eſſe eruditus diuinis eloq̄ijs. ¶ Tertio no. ſolē
nitatē, q adhibetur ī fundamēto cuiſlibet eccleſie, ſic. ī. đ ecc. ti.
3 §. ſi qs aūt. ī. vt nul. fab. orato. do. j. reſpō. ¶† Sz ad pmū no. op.
a q vita Monachalis n ō aboleat omnē maculā. ᵃ nam iura di
cunt ꝙ quis poteſt poſt penitentiā đ crimine accuſari, vt. xxxiij.
q. ij. c. admonere. ⁊ tangit. vj. q. i. c. q crimē. Solu. quātū ad Deū
tollatur omnis macula peccati. vt. ī. eo. §. ſi vero ītra. ī fi. ſz qua
tum ad mundū. ⁊ vindictā publicā, nō, vt in contrarijs, ⁊ no. glo.
ff. de teſt. l. iij. §. Julian⁹. C. de nup. l. Imperialis. §. j. ex đ diuor.
c. gaudem⁹ ¶ No. gl. purgatus. vide iſtā glo. ꝙ no. ī l. Deo no.
bis. §. hoc etiā. C. đ epiſco. ⁊ cler. ꝑ gl. ij. ⁊ vide qđ no. de apoc. c.
4 j. † Et not. in ea. gl. ibi iuris. đ hoc, an ꝑ ingreſſū Monaſterij
ſeu ꝑ penitentiā tollatur ifamia facti, vel iuris. no. gl. ex de teſt.
c. teſtimoniū. ij. q. iij. c. Euphemiū. §. hinc colligit, ⁊. vj. q. j. c. om
nes. ⁊ capi. illi q tangitur in d. §. Julian⁹. ⁊ ī d. l. imperialis. §. j.
5 ¶† Quid, aūt iuris ſit ſi aliqs ingredit Monaſterium. ſi ante
ingreſſum Monaſterij peccatū cōmiſerit, an ꝑ illo peccato ſit ſi
bi penitentia iniungenda. no. gl. in c. ſcripture. ex de vot. Itē ſi
penitentia ē impoſita ante ingreſſum. nūqđ poſt ingreſſū, teneat
ingrediens penitentiā impoſitam ꝑ peccato finire: Dic vt not.
gl. xxxiij. q. ij. ⁊ admonere. ī gl. ex hoc loc. c. xvj. q. ⁊ vbi no. In gl.
parua no. hāc gl. quā vide. ⁊ no. q. xij. j. c nō dicatis. ⁊ xj. q. j. c. đ
6 pſona. † No. gl. hic intelligit ibi inter iſta genera an aūt, alia ſit
differentia: vide vt not. in c. ſtatuimus. extra de maio. ⁊ obe.

ADDITIO.

a ¶Omnē maculā. An ingreſſus religionis aboleat igratitudinē
vide Guiliel. de Cu. ī l. Deo nobis. numero ſcđo. ⁊ ibi poſui ī ad
ditio. ad ipſum in verbo. ingratitudo. C. de epiſcopis ⁊ clericis.
Cardi in clemētina cos, queſtio duodecima ex de regu. ⁊ Spe
cula, in titulo qui filij ſint legitimi, verſiculo ſi peniteat.

Sancimus. Nota hunc. §. ibi, ſz ꝑ triennium, viđ
hic quod no. xvij. q. j. c. j. ⁊. liij. diſti
c. j. ⁊ dr̄ regula apoſtolica, ⁊ ibi canonica, vt de regu. c. ij. lib. vj.
1 Teſtis qui dicit Titiū poſſediſſe prope. xxx. anos, vel circa
quod probet, ⁊ refertur ad modicā quantitatem, ⁊ pro decem, ⁊
octo annis cum dimidio.
Dictio prope quod refert ad modicū tempus, puta ſex mēſiū
2 Dictio circa vel citra, quid importent remiſſiue.
Item dictio amplius, ⁊ ſi apponatur in libello.
3 Dominus ſi reperit ſeruū Monachū effectum vel prelatus ali
quē in ſuum clericum quis probabit ⁊ corā quo idice remiſſiue.
Quantum tps datur domino ad repetendum eius ſeruum, vbi
quod in monacho triennium, ⁊ in alio clerico annus.
5 A quo tempore incipit currere iſtud trienninm.
1 Si vero intra. Nota tex. ibi prope. xx. ⁊c. nā hūc
tex. nota. Ja. de Belui. ¶† ad te
ſtem dicentem: talis poſſidet prope. xx. annos vel circa ꝙ refe
ratur ad modicam quantitatem. facit. ff. de origine iuris l. ij. §. ex
actis. ibi id q̄ ꝓpe. xx. annos ⁊c. Ad hoc facit ꝙ no. in fi ff. ex qb.
cau. ma. l. ab hoſtib⁹. §. ſed quod ſimpliciter, ⁊ latius ī l. ⁊ ſi poſt
tres ff. ſi qs cau. ¶ Querit iſta gl. ⁊ dt, ꝙ talis teſtis ꝓbat de xviij
an cū dimidio, vt ſic dictio ꝓpe, vel circa ītelligit prope ſcilicet
ꝑ ſex menſes. Et inter alia allegat tex. optimū in l. nō tm̄. ī prin.
ff. de excu. tuto ibi dicitur, ꝙ proximus pubertati eſt ille. qui
eſt in xiiij. an cū dimidio, ⁊ ſic eſt prope per ſex menſes. qui tex.
eſt ꝯ gl. que dicit quod proximus pubertati eſt ille, qui exceſſit
decimum annū cum dimidio, vt not. inſtitu. đ inti ſtip. §. pupill⁹
Vide circa predicta ꝙ not. Ja. de Aret. C. de inoffic. teſta l. ſi qs
2 in ſuo. † Et de ſignificatione huius verbi circa, ſeu citra, ᵃ habe
a tis ex de deſp. imp. c. continebat, c. atteſtatiōes, ⁊ c. fi. ⁊ ibi not. đ
dictiōe amplius ex de verbo. ſignifica. c. cum iter vos de dictiōe
vltra not. c. litere. ⁊ ex de dila. Et ſi ita verba ponunt in libello,
qđ operet, not. in d. c. litere. ⁊ capi. cum inter vos ⁊ de ſimilibus
dictio vide Specu. in titu. de deſpō. ⁊ alle. §. poſt hoc. vlt itē clau
3 ſula ⁊ tene menti. not. q2. in fi. ꝑ declaratiōe hui⁹ † gl. cui incum
bit onus probādi, an domino, an ſeruo ⁊ corā quo iudice debeat
fieri queſtio, ⁊ qđ iuris ſit ſi prelatus petit aliquē ī ſuum clericū
vel monachum vel qñ quis dicit quē ſuum ſeruum, vel aſſcripti
tium dic vt plene no. in c. ij. in prima gl. ex de ſer. ñ ordi. ⁊ vide gl
4 iiij. diſtinc. c. frequens. ¶† Op. ⁊ vr̄ quod domino non det tri
ennium ad repetendum ſeruum ſed datur annus iđ vr̄ obſtare.
C. de epiſco. ⁊ cleric. aut. ſi ſeruus. Solu. Aut loquit ī monacho
⁊ datur triennium, vt hic aut loquitur in alio cle. ⁊ datur annus
vt ibi Et de hac materia plene no. per Bar. extra de ſer. non or
di. c. ij. ⁊ ibi plenius per Inno. Et eſt ratio diuerſitatis īter mo
nachum. ⁊ alium clericum, ſunt enim monachi in locis ſecretis,
alij clerici ſunt in locis publicis. Et iđ datur. domino mai⁹ tem
pus ad reuocandū in primo caſu quam in ſecūdo. Ita dicit gl.
5 parua. liiij. diſt. c. ſi ſeruum. ⁊ ꝑ Inn. in d. ti. de ſeg. nō ordi. ¶†
Quero ā quo tempore incipit currere iſtud triennium ꝑ qđ do
minus excludatur a repetendo. gl. in d. c. ſi ſeruus ſciente. xvij.
q. ij. c. ſi qs incognitus, nō firmat. Veritas videtur qđ iſtud tri
ennium currit a tempore quo ſeruus intrat monaſteriū. nā. s. in
§. ſancimus dicit ꝙ ſeru⁹ dz ſtare triennio qđ nō portet habitū
monachalem quo elapſo ſtatim ſit liber, ⁊ dz petere habitū, ⁊ ſic
a tempore quo incipit ſtare in ꝓbatione videtur qđ incipiat cur
rere triennium.

ADDITIO

a ¶Circa. Vide plene domi. Fely. in c. licet. in v. colum. verſicu
lo no. x. de ꝓbation. ⁊. in cap. quod ad conſuetationem. in penul.
verſi. tertia concluſio de re iu.
1 Vita Eremitarum, quod ſit melior quā monachorum
2 Monachus an poſſit eſſe teſtes pro monacho vel monaſterio.
3 Quis de vniuerſitate, vel collegio, quando poſſit eſſe teſtis in
cauſa vniuerſitatis vel collegij. ⁊ numero. 6.
4 Monachus vel canonicus teſtificans contra eccleſiam ſuā an
debeat perdere beneficium.
5 Canonicus in cauſa ſui canonicatus quod poſſit eſſe teſtis.
6 Canonicus contra alium canonicum pro canonico quod poſſit te
ſtificari.
7 Prelatus pro ſua eccleſia alio agente nomine eccleſie quod teſ
tificari poſſit.
8 Frater minor quod poſſit eſſe teſtis.
6 Vniuerſitas ſi nihil habeat an pro ea quili bet ſingularia vni
uerſitatis admittatur in teſtem.

Cogitādū. No. tex. ibi, ab alterutris, hoc ē ꝓhibitū
ſub pena ex cōmunic., vt. xviij. q. iij. C.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN